

**PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA
I ST. NR 1 W KĘDZIERZYNIE-KOŹLU**

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Przedmiot główny:

Trąbka

PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

CYKL 6 - LETNI

KLASA I

Półrocze I

- zapoznanie ucznia z historią i budową instrumentu
- dbanie o należyłą higienę instrumentu
- omówienie zasad gry na trąbce
- oddech przeponowo-żebrowy – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę postępów ucznia
- wydobywanie dźwięku na ustniku oraz na tzw. obręczy – prawidłowe ułożenie ustnika oraz właściwa praca języka
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry na instrumencie, ze szczególnym uwzględnieniem układu prawej dłoni (ćwiczenia wykonywane przed lustrem)
- wydobywanie podstawowych dźwięków
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu
- wykonywanie prostych, znanych utworów, również z akompaniamentem fortepianu
- krótkie autorskie ćwiczenia o stopniu trudności dostosowanym do indywidualnych możliwości ucznia
- nauka gry z nut,
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Ćwiczenia techniczne:

- do 6 etiid / ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych.

Półrocze II

- dbanie o należyłą higienę instrumentu
- oddech przeponowo-żebrowy – zestaw ćwiczeń wzbogacany w miarę postępów ucznia
- prawidłowe ułożenie ustnika oraz właściwa praca języka
- zachowanie odpowiedniej postawy w trakcie gry na instrumencie, ze szczególnym uwzględnieniem układu prawej dłoni (ćwiczenia wykonywane przed lustrem)
- wydobycie podstawowych dźwięków
- stopniowe rozszerzanie skali instrumentu
- wykonywanie prostych, znanych utworów (piosenek), również z akompaniamentem fortepianu
- krótkie autorskie ćwiczenia o stopniu trudności dostosowanym do indywidualnych możliwości ucznia
- nauka gry z nut,
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Ćwiczenia techniczne:

Gamy i pasaże majorowe do 2 znaków przykluczowych:

- całymi nutami, półnutami i ćwierćnutami,
- w obrębie dwóch oktaf,
- artykulacja non legato, w tempie wolnym, w dynamice mezzoforte,
- do 6 etiud - ćwiczeń zawierających różne problemy techniczne
- do 3 utworów solowych.

Przesłuchanie końcowo roczne – Koncert klas Pierwszych:

- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA II

Półrocze I

- dalsza praca nad aparatem gry – oddech, zadęcie, właściwa postawa
- wprowadzenie prostych ćwiczeń alikwotowych
- gamy durowe i pasaże w ramach posiadanej skali instrumentu (wybrane)
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama i pasaż majorowy
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych,
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci,

Półrocze II

- dalsza praca nad aparatem gry – oddech, zadęcie,
- właściwa postawa
- wprowadzenie prostych ćwiczeń opartych na szeregu alikwotów
- gamy durowe i pasaże w ramach posiadanej skali instrumentu (wybrane)
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama i pasaż majorowy

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA III

Półrocze I

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń)
- kolejne ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- zwrócenie większej uwagi na intonację w trakcie gry oraz na synchronizację palce-język
- wprowadzenie legata
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe, w obrębie dwóch oktaw, artykulacja non legato i legato, w tempie umiarkowanym, w dynamice mezzoforte,
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- dalsza praca nad oddechem przeponowo-żebrowym – właściwe nabieranie i wydmuchiwanie powietrza
- zadęcie i artykulacja – ćwiczenia na ustniku
- postawa – ćwiczenia rozluźniające prawą rękę (dłoń)
- kolejne ćwiczenia oparte na przedęciach (aliquotach)
- zwrócenie większej uwagi na intonację w trakcie gry oraz na synchronizację palce-język
- utrwalanie legata
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe obrębie dwóch oktaw, artykulacja non legato i legato, w tempie umiarkowanym, w dynamice mezzoforte,
- do 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama majorowa pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych,
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA IV

Półrocze I

- oddech, zadęcie, postawa (ćwiczenia)
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięków („luźne gardło”), naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe w obrębie dwóch i trzech oktaw, artykulacja legato i non legato, w tempie umiarkowanym, w dynamice mezzoforte, pochody tercjowe,
- m.in 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych,
- dwa utwory solowy lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- oddech, zadęcie, postawa (ćwiczenia)
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięków „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe w obrębie dwóch i trzech oktaw, artykulacja legato i non legato, w tempie umiarkowanym, w dynamice mezzoforte, pochody tercjowe,
- m.in. 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA V

Półrocze I

- oddech, zadęcie, postawa (ćwiczenia)

- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięków, „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki
- przedęcia
- wprowadzanie zagadnienia interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe w obrębie dwóch i trzech oktaw, artykulacja legato, non legato i staccato, w tempie umiarkowanym, sukcesywnie zwiększanym, w dynamice piano, mezzoforte, forte, pochody tercjowe,
- m.in. 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- ewentualnie – w zależności od możliwości ucznia utwór cykliczny, do wyboru całość lub część: koncertu, sonaty, sonatiny, suit, wariacji,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- oddech, zadęcie, postawa (ćwiczenia)
- zwrócenie większej uwagi na swobodę wydobycia dźwięków, „luźne gardło”, naturalny i swobodny układ prawej ręki

- przedęcia
- wprowadzanie zagadnienia interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe w obrębie dwóch i trzech oktaf, artykulacja legato, non legato i staccato, w tempie umiarkowanym, sukcesywnie zwiększanym, w dynamice piano, mezzoforte, forte, pochody tercjowe,
- m.in. 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- ewentualnie – w zależności od możliwości ucznia utwór cykliczny, do wyboru całość lub część: koncertu, sonaty, sonatiny, suity, wariacji,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

- gama majorowa, pasaże oparte na trójdźwiękach toniczyh i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej

Program egzaminu promocyjnego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

KLASA VI

Półrocze I

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu, wyrównanie brzmienia (barwy)
- przedęcia – zestaw ćwiczeń uwzględniający coraz szerszą skalę instrumentu

- pogłębianie umiejętności interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe i minorowe (harmoniczne i melodyczne) w obrębie dwóch i trzech oktaw, artykulacja legato, non legato i staccato, w tempie umiarkowanym, sukcesywnie zwiększonym do szybkiego, w dynamice piano, mezzoforte, forte, pochody tercjowe, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, dominanta septymowa i jej przewroty,
- m.in 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- ewentualnie – w zależności od możliwości ucznia utwór cykliczny, do wyboru całość lub część: koncertu, sonaty, sonatiny, suity, wariacji,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Program przesłuchań śródrocznych (podział przesłuchań ustala Dyrektor w porozumieniu z Kierownikiem sekcji):

- gama majorowa i minorowa (harmoniczna i melodyczna), pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, pochody tercjowe w gamie majorowej, dominanta septymowa,
- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- dwa utwory solowe lub z akompaniamentem – w tym jeden z pamięci.

Półrocze II

- oddech, zadęcie, postawa – swobodne wydobywanie dźwięku w całej skali instrumentu,
- wyrównanie brzmienia (barwy)

- przedęcia – zestaw ćwiczeń uwzględniający coraz szerszą skalę instrumentu
- pogłębianie umiejętności interpretacji utworów,
- nauka czytania nut a vista,
- stopniowanie dynamiki,
- rozwijanie umiejętności gry pamięciowej, zespołowej i gry z akompaniamentem,
- gamy i pasaże majorowe i minorowe (harmoniczne i melodyczne) w obrębie dwóch i trzech oktaw, artykulacja legato, non legato i staccato, w tempie umiarkowanym, sukcesywnie zwiększonym do szybkiego, w dynamice piano, mezzoforte, forte, pochody tercjowe, pasaże oparte na trójdźwiękach tonicznym i ich przewroty, dominanta septymowa i jej przewroty,
- m.in 6 etiud zawierających różne problemy techniczne,
- do 3 utworów solowych lub z akompaniamentem,
- obligatoryjny udział w popisie sekcyjnym lub klasowym (przynajmniej raz w półroczu),
- podstawy wiedzy o prawie autorskim,
- praca nad opanowaniem tremy.

Przesłuchanie techniczne:

Program egzaminu końcowego:

- dwie etiudy o różnych problemach technicznych
- 2 utwory dowolne o różnych charakterze – w tym jeden wykonany z pamięci.

CYKL 4 - LETNI

Wymagania edukacyjne na trąbce w cyklu czteroletnim oparte są na powyższych wymaganiach cyklu sześcioletniego i obejmują dla poszczególnych klas:

KLASA I

program klasy 1 i 2 cyklu sześcioletniego;

KLASA II

program klasy 3 i 4 cyklu sześcioletniego;

KLASA III

program klasy 5 cyklu sześcioletniego;

KLASA IV

program klasy 6 cyklu sześcioletniego.